

Weer talrijke waarnemingen van erwtenkrabbetjes *Pinnotheres pisum* (Linnaeus, 1758) aan de Westkust in 2002

M.-Th. Vanhaelen

Na enkele dagen zware Westen- tot Zuidwestenwind, eind april 2002, zag ik het aantal verse kokkeldoubletten plots opvallend toenemen op de stranden van De Panne, Sint-Idesbald en Koksijde. De kokkels waren overwegend 4 cm à 4,5 cm groot. Ik besloot ze te verzamelen om een beter idee te hebben van aantal en afmetingen. Na 3 dagen telde ik al 22 levende kokkels *Cerastoderma edule*, 3 met vleesresten en 41 verse lege doubletten.

De 22 levende *Cerastoderma edule* (30 april 2002) zette ik in een bakje zeewater. Na een 10-tal uren zag ik opeens een mannetje *Pinnotheres pisum* (Linnaeus, 1758) een kokkel verlaten en rondzwemmen, kort nadien gevolgd door weerom een mannelijk erwtenkrabbetje, dat ui een andere kokkel glipte. Nu mocht ik niet meer talmen om de buit te koken, zodat met zekerheid de aard van bewoning kon vastgesteld worden. Na nauwkeurig onderzoek van de mantelholtes was mijn verbazing groot: in 6! van de 22 kokkeldoubletten zaten telkens een mannetje en een vrouwtje samen, dus 6 koppeltjes! Twee van de wijfjes droegen reeds eieren; dit is nog 2 dagen eerder dan de waarneming van verleden jaar, 2 mei 2001.

Na 2 mei 2002 draaide de wind naar het Noordwesten. Op 6 mei, tijdens de week van de zee, had zich een grote stranding van levend materiaal voorgedaan te Oostduinkerke en Koksijde Schipgat, met vooral massaal aangespoelde levende *Ensis directus*, waarbij enkele 10-tallen groter dan 17 cm, zelfs tot 19 cm lang waren, maar ook grote strandschelpen, kokkels en mossels waren levend te vinden, zodat ik de grote doubletten van deze soorten kon verzamelen. Van de 20 *Cerastoderma edule* waren er weer twee met elk 1 vrouwtje *P. pisum*; op 17 *Mactra corallina* waren er 3 met 'gasten': namelijk 1 met een koppeltje (het vrouwtje met eieren) en twee met elk een vrouwtje. Ook bij de 28 *Mytilus edulis* waren er twee met elk een vrouwtje, waarvan weer één met eieren. Een dag later op 7 mei 2002 was de controle van 6 kokkels, 3 grote strandschelpen en 17 grote mosselen negatief voor *P. pisum*.

Tenslotte raapte ik op 15 mei 2002 nog één levende kokkel op in De Panne. Ook dit enig aangespoelde doublet bevatte nog 1 vrouwelijk erwtenkrabbetje.

Uit al deze waarnemingen blijkt weer eens de tendens tot toename van deze krabbetjes mogelijk tengevolge van zachte winters. Ook lijkt het me dat er dit jaar een zekere voorliefde voor de kokkels, als gastheer blijkt te bestaan. Op de vraag of dit in 't algemeen zo is en waarom, is er voorlopig geen antwoord. Misschien wordt dit

duidelijker indien zoveel mogelijk SWG-ers nauwlettend toekijken op het verschijnsel en hun bevindingen melden.

P.S. Interessant om weten: op 1 maart 2002 vond ik in Faro (Algarve) 6 levende *Eastonia rugosa*, waarvan er 4 een vrouwelijk erwtenkrabbetje bevatten; 3 van deze wijfjes droegen al eieren. Het grootste vrouwtje was 10 mm breed. *E. rugosa* is een bivalve die behoort tot de Mactridae en die onder andere voorkomt in Spanje en Zuid-Portugal (eig. wn.).

Eerder dit jaar, op 4 februari 2002 zag ik in een viswinkel te Nieuwpoort een bakje kamschelpen *Glycymeris glycymeris*; uit één doublet kroop een vrouwelijk erwtenkrabbetje; mogelijk ging het hier om de soort *P. pectunculi* (zie Adema, 1991).

Summary

The pea crab *Pinnotheres pisum* (Linneaus, 1758) is recorded, mainly from cockles, collected during the spring of 2002.

Literatuur

Adema, J.P.H.M., 1991. De krabben van Nederland en België. Nat. Hist. Mus. Leiden: 190-196.

Ter Yde, I
8870 Oostduinkerke